

Riigieelarve teeb
omavalitsustele liiga
LK 2

Saa tuttavaks
SDE Saaremaa
piirkonnaga
LK 4

Sotsiaaldemokraat

www.sotsdem.ee • detsember 2012

Millega jäi meelde 2012. aasta?

Sotsiaaldemokraatidest päkapikud meenutavad möödunud 2012. aasta olulisemaid sündmusi. Tähendusrikkad hetked on pärit ühiskonnast, poliitikast, eraelust ja laiast maailmast. Tegu on sündmustega, mis märgistavad just seda aastat.

Sven Mikser,
SDE esimees

Kuna aasta oli ülimalt tihe ja töörohke, siis on kõige parem meel selle üle, et õnnestus nädalaks perega ka kaugemale puhkusereisile sõita. Üks meeldejäädav

maid hetki oli kindlasti see, kui trügisin merepinnast kolme tuhande meetri kõrgusel pisitütre käre läbi vulkaanilise tuha ümber Etna ühe suitseva kraatri. See on miski, mis on igapäevasest töomelust nii kaugel, kui üldse olla saab.

Meeli Tuubel,
SDE Valgamaa
piirkonna aseesimees

Ma ei ole küll astroloogia austaja, aga jäi meelde Igor Mangu ennustus praeguse draakonaaasta kohta, et tulemas on suured paljastused, valed tulevad ilmsiks ning inimeste teravdatud õiglusmeel reageerib nendele protestidega. Nii ka läks, skandaalid asusid räsima just poliitmaastikku ning järgnesid ka rahva õigustatud pahameeleväljendused lausa tänavatel. Võib-olla selline puhastumine ongi märk ühe ajajärgu lõpust ja paremast uuest.

Pille-Riin Raudsepp,
SDE Tartu piirkonna aseesimees

Kultuuri- ja spordihuvilisena on meelde jäänud loomulikult Heiki Nabi olümpiahõbe ja Gerd Kanteri pronks ning Eesti Filmi 100. aastapäev. Ühiskondlikus plaanis aga Harta 12 ja kodanikuühiskonna ärkamine. Euroopa mas- taabis aga Kreeka võlakriis. Isiklikus elus on olnud üks õnnelik aasta.

Randel Länts,
Euroopa Parlamendi liikme Ivri
Padari nõunik

Maailma mõistes on vahest olulisim Palestina vaatlajastaatus ÜROs. Loodan, et tegu on ühe väga pikalt kestnud konflikti lahenduse algusega. Isiklikus plaanis on vahest olulisem, et lapsed kasvavad, on terved ja rõõmsad ning endagi enesetunne on hea.

Tiina Kullamäe,
SDE Jõhvi osakonna
aseesimees

2012. aastat märgistab elektrilepingute sõlmimine seoses elektrituru avanemisega. Millist elektrimüüjat ja paketti valida, kuidas lepingut sõlmida - nendele küsimustele pidid kõik vastuse leidma.

Rein Randver,
Riigikogu liige

Eraelus oli kindlasti tähtsündmuseks tütre pulmad.

Aasta 2012 oli Valgamaal erakonnale väga hea. Pidevalt on suurenenud inimeste aktiivsus, erakonnaga on liitunud palju uusi inimesi, moodustatud on uusi osakondi.

Tänu kõigile tegijatele! Ilusat jõuluootust ja tegusat 2013!

Piret Hartman,
SDE tegevjuht

Minu ja mu pere jaoks on kõige olulisem sellel aastal, et peale pikka aega elamist erinevates riikides ja linnades oleme nüüd leidnud imelise kodu Kalamaja südames, Eestis! Erakonna osas on mul hea meel, et peale meie eneste seatud kõrgete väljakutsete ning ühiskonnas toimuva, oleme ühtne erakond, ühtne meeskond ja jätkame teed peaministri-erakonnaks pürgimisel.

Maris Sild,
NS peasekretär

Väga keeruline on öelda, milline sündmus oli sellel aastal minu jaoks kõige tähendusrikkam. Neid oli tegelikult mitmeid.

Esimese asjana meenub mulle 101 Last Toompeale noortefoorum Riigikogus, mille ees mul oli taas au esineda. Eriline oli see, et sellel novembrikuu päeval oli Toompea saalis nii palju tublisid noori, keda huvitab Eestis toimuv.

Teiseks oluliseks sündmuseks on minu jaoks noorsotside 20. juubel. Noorsotsid on Eesti vanima poliitilise noorteorganisatsioonina läbi aastate muutnud nii Eesti kui ka sadade ja sadade noorte elu.

Jaan Õunapuu,
Riigikogu liige

Mööduval aastal on olnud nii häid kui ka halvemaid päevi.

Hea meel on selle üle, et Tartumaal on sotsiaaldemokraatlikke väärtusi hindavate inimeste hulk suurenenud. On loodud mitmeid uusi valla- ja linnaorganisatsioone. Kahju on sellest, et rahvuslik lennukompanii on viidud pankroti äärele, samal ajal mitte keegi ei vastuta väga valede otsuste eest.

Astrid Ojasoon,
SDE Harju-Raplamaa koordinaator

2012. aasta jääb minu mällu kui tegus ja saavutusterohke aasta. See oli minu esimene aasta erakonnas Harju-Raplamaa piirkonna koordinaatorina. Piirkondade tegevusi hinnates võib öelda, et on olnud edukas aasta, kuid tegeliku hinnangu erakonna poliitikale, milles väljendub kõigi erakonnaliikmete panus, saame 2013. aasta sügisel, peale kohalike omavalitsuste valimisi.

Kohaliku tasandi poliitikuna, st Harjumaa Kose valla volikoguesimehena võin samuti aastat kordaläinuks lugeda. Vaatamata riigi ja kohalike omavalitsuste keerulisele finantsolukorrale, oleme suutnud täita püstitatud eesmärgid ja võetud kohustused. Aasta teoks võib kindlasti lugeda Kose ja Kõue valla edukalt lõppenud ühinemisläbirääkimisi.

Juhtkiri

Uued väärtused

Andres Anvelt
SDE aseesimees

Poliitralli on kogumas rämpseid tuure. Keskerakond ja reformierakond on asunud ringkaitsele, mitte aga oma maailmavaade eest, vaid pigem ühise arusaama eest, et poliitika on jõu demonstratsioon ja vaid väljavallutute tegevusala. Nende mõlema eesmärk on suunatud täna vanade ja kivistunud poliitiliste paradigmatide kinnistamisele, kus järeleandmist peetakse nõrkade iseloomujooneks ning jutt ühiskondlikust konsensusest on vaid rumalatele kõrvadele unesoiuks. Keskerakond peab küll näiliselt õiglast positsioonisõda eelarve eest Riigikogus unustades ära, et oma suuremas kantsis – Tallinnas, kasutatakse samu meetodeid ja suhtumist opositsiooni, kui Toompeal.

Erakondade toimimise reeglite koostamisel on mõlemad mammutid võtnud sellise vana ja kõikenäinud tegelase hoiaku, kes ei taha midagi kuulda uutest väärtustest poliitikas ning poliitikute vastutusest oma tegude eest. Mõlemad ajavad segamini süütuse presumptsiooni ja poliitilise vastutuse presumptsiooni, kuna see ei ole neile kummalegi kasulik.

Kohalike valimiste valguses on mõlemad erakonnad võtnud süüdimatu positsiooni maksumaksja rahalise ressursi kasutamiseks oma valimiskampaanias, ametnike sundparteistamine käib kohalikes omavalitsustes nagu hoogtöö, seljad pannakse vastamisi eelnõude osas ja moodustatakse töögruppide õiguskaitseorganite kaelarihmastamiseks ning, mis kõige olulisem meie jaoks – mõlemad erakonnad on valinud endale põhivaenlaseks meid, sotsiaaldemokraate.

Meid süüdistatakse küll maailmavaate reetmises, Kreeka tegemises, populismis, Vene rahade kasutamises ja kõigis neis erinevates surmapattudes, mida nad ise on juba aastaid erinevatel võimutasemetel harjunud praktiseerima. Iga meie seaduseelnõu, sõnavõttu analüüsitakse pigem oma rikutuse horisondilt ning ei taheta kuidagi mõista, et kellelgi võib olla ka teisi väärtusi, kui manipuleeriv mõjuvõim, et eksisteerivad teised arusaamad poliitika ja ühiskonna toimimisest, et õiglustunne on laiem arusaam, kui juriidiliselt korrektne õigustus.

Kõik see on aga meile täiesti uus olukord ja väljakutse. "Kahhe kangelastunud" käitumine tõestab, et meie kiire areng viimasel aastatel teeb neile tõsist meelehärmi. Ühise vaenlase otsingul ähmastuvad nende senised maailmavaated, personaalsus ja eesmärgid. Mis saab, kui sotsid võimule tulevad? Kas siis enam ei saagi? Kas võlausaldajad saavad petta ning kratid tuleb koju kutsuda?

Nii lihtne see aga ongi. Mure isikliku ja huvigruppide käekäigu pärast ühendab täna vähemalt seni näiliselt suuri vaenlasi. Ehk sellepärast tasuski põletada eetikakoodeksi "mustand" ja suurendada Tallinna meediaaparaati üle kahe korra. Ees on mitmed valimised, mis otsustavad meie tuleviku mitte neljaks aastaks, vaid palju pikemas perspektiivis. Eesti inimene vaatab meile lootusrikkalt, ka need, kes seda veel ei ole endale tunnistanud. Kogugem jõudu sellel rahulikul jõuluajal! Olgem sõprade ja peredega!

Sotsiaaldemokraat: Tiraaž: 7000 / Peatoimetaja: Triin Toome
Väljaandja: Sotsiaaldemokraatlik Erakond / Aadress: Ahtri 10A, Tallinn 10151
Telefon: 611 6040 / Tellimine, kaastööd ja lisainfo: ajaleht@sotsdem.ee

Valitsuse Piibelehe moodi lahendused

Kalev Kotkas
riigikogu liige

Üks vana rahvatarkus ütleb, et kui tahad head ja odavat autot, siis tuleb neid osta kaks tükki – ühe hea ja teise odava. Sama loogika kehtib ka riigi puhul. Ei ole võimalik ehitada riiki, mis on samaaegselt hea, hooliv ja odav.

Maksutõusu hirm

Praegune valitsus heidab sotsiaaldemokraatidele igal võimalusel ette, et me tahame makse tõsta. Ei, meie ei taha makse tõsta! Me tahame lihtsalt ausat vastust küsimustele: millist avalike teenuste sfääri ehk siis haridust, tervishoidu, kultuuri, politseid, tuletõrjet, sotsiaaltoetust ja kaitseväge Eesti vajab ning kui palju ollakse nõus selle eest maksma?

Need kaks küsimust tuleb esitada üheaegselt, sest tegelikult on tegu ühe küsimusega. Siis ehk saadakse aru, et üheaegselt ei ole võimalik vähendada maksumoortust ja tagada tasuta kõrgharidust, maksta vääriskaid palkasid arstidele, õpetajatele, kultuuritöötajatele, päästjatele, politseile ning toetada mõistlikul määral abivajajaid.

Maamaksuvabastuse maksavad kinni omaavalitsused. Foto: Erakogu.

Omaavalitsustele tehakse liiga

Nende teemade kõrval on seoses 2013. aasta riigieelarvega teravalt üleval ka tõsiasi, et võimuliidul ei jagu oma kõlavate valimis lubaduste täitmiseks raha. Seetõttu tehakse liiga omaavalitsustele. Õpetajatele lubatud 11 protsendilise palgatõusu katteks peaks riik suurendama õpetajate palgafondi 15 miljoni euro võrra. Paraku on eelarvesse lisatud vaid seitse miljonit. Ülejäänud kaheksa miljonit eurot tuleb omaavalitsustel leida vahenditest, mis on mõeldud eripedagoogidele ning koolide korrashoiuks. Meie ettepanek suurendada hariduskulusid 18,4 miljoni euro võrra, mis oleks taganud õpetajatele 20 protsendilise palgalisa, heideti aga kõrvale.

Sarnane näide loogikast, kus keskvalitsus lubab ja otsustab, aga omava-

litsused maksavad, on tuua kodualuse maa maksuvabastusest. 2008. aastal vähendati masu tõttu linnade ja valdade eelarvetes tulumaksu osa, mistõttu kaotasid nad aastas kokku 30 miljonit eurot. Maamaksuvabastus vähendab omaavalitsuste tulubaasi veel 13 miljoni euro võrra, mis uuel aastal kompenseeritakse osaliselt. Vähemlaekumise probleem tabab 26 omavalitsust. Taaskord on põhjust öelda, et võimuerakondade lubadused maksavad kinni linnad ja vallad oma eelarvest!

Väga tabavalt iseloomustas olukorda minu teatrimehes kolleeg Jaak Allik, kelle arvates talitab koalitsioon nagu näidendist "Pisuhänd" tuttav Piibeleht, kes tuli Vestmanni tütrele Vestmanni oma rahadega kosja. ■

Katus nii tervishoiule kui töötutele

Eiki Nestor
riigikogu liige

Nii nagu mitmel varasemal korral, on valitsus ka seekord pakkumas rahvasaadikutele võimalust teha nelja miljoni euro jagu kulutusi. Käibekeeles on tegu „katuserahaks“ nimetatuga. Ma

ei häbene tunnistanud, et koos teiste fraktsioonidega on seda võimalust kasutanud ka sotsiaaldemokraadid. Oleme suunanud seda raha pea eranditult lasteade, koolide, raamatukogude ja muude kohalikus elus hädavajalike investeeringute tegemiseks. Ja eks need kodukandi katused tilguvad ka kõige rohkem läbi. Mäletamist mööda läks ühel aastal kogu meie fraktsioonile antud võimalus puuetega inimestele rehabilitatsiooniteenuste ostmiseks. Nii et aegu on olnud erinevaid.

Austamaks tervishoiutöötajate vääriskust, töötute vajadust ja valitsuse poolt

varem antud lubadusi, teeks õige seekord niipidi, et kõik need neli miljonit valitsuse reservis olevat eurot läheksid kiirabile ja residentidele.

Tööturiikliku abiraha suurust poleks vaja vähendada ja raha jääks veel ka haiglatele, et ei peaks visiiditasu ja voodipäevatasu tõstma.

Võitjad on arstid, õed, residendid, kiirabitehnikud, patsiendid, töötud, Vabariigi Valitsus. Ehk ka Riigikogu. Kaotavad küll „katused“, aga küllap saavad hakkama. Uskuge mind. ■

(Loe pikemalt eikinestor.blogspot.com)

Omastehoolduse süsteem raiskab raha ja kulutab inimesi

Riigikogus toimus 13. detsembril sotsiaaldemokraatide vedamisel omastehooldusele pühendatud arutelu, kus jäi kõlama seisukoht, et omastehoolduse korraldus vajab muudatust, sest vastasel juhul jätkub nii raha kui inimeste tööjõu raiskamine.

Debatil üles astunud ajakirjanik Tiina Kangro sõnul oleme me seisus, kus iga raskema puudega inimese kõrvale kipub tekkima veel teinegi abivajaja – töötu, sissetulekuta, ühiskonnaelust kõrvale jäetud ja ülepingest läbikulunud tervise- ja omastehooldaja.

Enamik vormistatud puudega lapse hooldajaid saab kuus vaid 19 eurot. Samas jäävad riigile laekumata maksud tuhandetel inimestel, kes on sunnitud kodus oma lähedase eest hoolitsema.

„Hoolekandeteenuste erinev kättesaamine ning paiknemine ei taga inimestele turva- ja kindlustunnet ning tekitab võõrandumist ühiselust,“ rääkis Helmen Kütt.

Kõnelejad leidsid, et väikeses Eestis tuleb abivajajatele teha kättesaadavaks rehabilitatsiooni- ja tugiteenused sõltumata sellest, kas nad elavad linnas või ääremaal.

Omastehoolduse seisust põhjaliku ülevaate andnud Tartu ülikooli sotsiaalteadlane Jüri Kõre sõnul tuleb muu seas tõhustada nii omastehooldajate koolitamist kui neile informatsiooni jagamist oma õiguste ja võimaluste kohta. Eestis on hooldajatele tekkimas tugiisikute võrgustik üksikute MTÜde näol.

Helmen Kütt avaldas lootust, et sotsiaaldemokraatide eestvedamisel toimunud aus arutelu aitab kaasa paremate lahenduste leidmisele, mis sünnivad kõigi erakondade koostöös. ■

Sotsiaaldemokraat

Millega jäi meelde 2012 aasta

Arvo Mesikepp,
VSD President

Möödunud aasta on keeruline olnud – minu eraelu, tööelu, ühiskondlik elu ja poliitika on olnud omavahel seotud.

Tööelus oli murranguline aasta, sest aprillis lahkusin 43-aastasest praktilise arsti ametist ja arstiteadusega tegelemisest, muutusin haigekassa usaldusarstiks ja mitme komisjoni eksperdiks. Kuna arsti töö on eluaegne, siis loodan, et saan olla meie erakonnale abiks meditsiiniliste ja sotsiaalsete probleemidega tegelemisel.

Oktoobris valiti mind Ühenduse Vanemad Sotsiaaldemokraadid presidendiks. Kohustus oli algselt ehmata, organisatsioon on väga suur. Kuid tean, et eelmine president Rein Karemäe on juhatamist südamega võtnud, peasekretär Heljo Pikhof ja koordinaator Maie Lind on samuti energiliselt head tööd teinud, tublisid inimesi on palju ja sellevõrra on ka meie edaspidine tegevus sujuvam.

Vanemad sotsid on energilised, loomingulised, intelligentsed, suure südamesoojusega inimesed. Meie eesmärgid erakonnas ei piirdu ainult valimistest osavõtmisega; tahame oma elukogemustega ja teadmistega olla abiks meie elu edasiviimisel paremaks tulevikuks.

Soovin ilusat jõuluaega, tervist ja kordaminekuid uueks aastaks.

Triin Toomesaar,
SDE valimistoimkonna liige

2012. aasta läheb minu jaoks kindlasti kirja muutusteaastana. Otsustasin teha murrangulise pöörde oma tööelus, lahkus pangast, kus olin juba neli aastat töötanud, liitudes hoopis programmiga Noored Kooli, et anda kahe aasta jooksul ühes Eesti tavakoolis oma panus haridusmaastiku parandamisse.

Õpetajaamet on olnud meeletult raske, ent ülimateeriv väljakutse. Lisaks olen läbi Noored Kooli programmi saanud endale südamesõpru ning -kaaslasti kogu ülejäänud eluks.

Ülle Haavasaar,
SDE Audru osakonna esimees

Aasta 2012 märgusõnaks minu jaoks on märkamine. Toetus erakonnale on kasvanud, erakonna liikmete arv on tõusnud üle 6000, loodud on palju uusi osakondi - järelkult märgatakse neid, kes hoolivad. Heameel on tõdeda, et õpetajad on öelnud välja oma soovid, rääkinud muredest. Loodan, et seda märgatakse erinevatel tasanditel just tegudes. Minu igapäevatöö noorte karjäärivalikute toetamisel pälvis vabariikliku tunnustuse- järelkult ka mind märgati.

Soovin, et meid märgatakse ka aasta 2013. aasta kohalikel valimistel!

Paul Lettens,
SDE Vihula osakonna esimees

2012. aastal alustasin tööd Vihula vallavalitsuse liikmena, suuremad plaanid on sadama ehitus ja kergliiklustee rajamine. Korraldasin elektrituru avamise infopäeva, mis oli üks huvitavaid üritusi vallas ning, mida arutatakse siiani.

Tamara Luigas,
SDE revisjonitoimkonna liige

Pean tõdema, et möödunud aasta on olnud minu jaoks tööalaselt pingeterohe. Aga ma ei näe olukorras ainult negatiivset, sest pinged tööl on teinud mind tugevamaks, enesekindlamaks. Olen suutnud jääda isendaks ning vastu hakanud ja vastu seisnud Narva linnas aastaid kestnud korruptsioonitõvele.

Mööduvas aastas on olnud ka mitmeid eredaid päevi ning hetki. Minu jaoks jääb unustamatuks Vanemuise kontserdimajas toimunud Sotsiaaldemokraatliku Erakonna üldkogu, kus mind 217 poolthäälega valiti revisjonitoimkonna liikmeks. Ma ei uskunud oma kõrvu. Sellel päeval tundsin ma tõeliselt, mida tähendab õlatunne. Uskuge, see on üks uhke tunne!

Olen õnnelik naine, sest mu kõrval on mõistev ja armastav abikaasa, kes on tugev olnud ning mind toetanud ka siis, kui ise olen tahtnud alla anda. Ma olen õnnelik, et mul on tubli poeg, kes töö kõrvalt jätkab õpinguid TTÜs. Sellel aastal sai ta tööl ametikõrgendust.

Kahjuks ei ole meie Eestil praegu kerge, aga rasked ajad ongi inimesi ju kõige rohkem ühendanud. Jõulud ja aastavahetus on valguse ja lootuste aeg. Hoidkemgi siis kokku, et üheskoos minna valguse poole kuni lootuste täitumiseni!

Kaunist jõuluaega ja head uut aastat kõigile!

Marge Kannel,
SDE fraktsiooni nõunik

Väätsa vallavolikogu esimehena on mul hea meel kahe tiitli üle, mis anti vallale: Aasta noortesõbralik omavalitsus 2012 ja samuti valiti Väätsa vald 2012. aastal kolme kaunima valla hulka Eestimaal.

Reili Rand,
NS juhatuse liige

Kindlasti jäävad sellest aastast eriliselt meelde Tartu Kevadpäevade raames toimunud Öölaulupidu, mida korraldasin, samuti sügisel rahvusooperis Estonia aset leidnud noortekonverents Lahe Koolipäev, kus samuti mitmendat aastat oma panuse andsin. Aastat on läbivalt ilmestanud loomulikult noorsotside liikmetevallkonna tegemised, kümned ning kümned kohtumised klubide ja meie sõpradega üle kogu Eesti. Ilusa punkti tänavusele tegutsemisaastale andsid meie hiljutised meeleolukad juubelisündmused.

Mihkel Liivo,
SDE fraktsiooni nõunik

Arvan, et möödunud aastat tähistab ühiskondliku aktiivsuse taassünd. On näha, et suureneb nende inimeste hulk, kellele läheb riigis toimuv korda, kes ei karda oma arvamust avaldada ning on leidnud viisi, kuidas sundida võimalolijaid oma arvamust kuulma.

Saaremaa

Sotsiaaldemokraat tutvustab igas lehes ühte SDE piirkonda. Tähestikust lähtudes toob seekordne number lugejateni **Saaremaa** piirkonna tegemised ja plaanid. Järgmisel leheküljel olev intervjuu tutvustab ühte naist, kes leiab, et võimalusel tuleb kõik söögiks vajalik endale ise kasvatada.

Meretaguse maa mured ja rõõmud

Saaremaa sotside eluolu ja plaane tutvustas Sotsiaaldemokraadile piirkonna pikaaegne esimees Jaanis

Kui kaua sa oled Saaremaa piirkonda juhtinud?

Olen Saaremaa piirkonda juhtinud alates 2007. aastast. Tõsi, ka varem olen piirkonna esimees olnud.

Mis selle aja jooksul piirkonnaelus muutunud on?

Liikmeid on juurde tulnud. Oleme saanud inimesi kaasata Kuressaare linna ja mitme valla juhtimisse. Samuti on loodud kaks uut osakonda.

Millised on sinu eesmärgid piirkonna esimehena?

Erakonna jaoks on oluline katta ühtlaselt kogu maakond. Õnneks sellist valda peale Ruhnu ei ole, kus ei ela ühtegi liiget. Samas ei tähenda see veel seda, et mujal oleks kindlalt maas.

Kuidas toimub Saaremaa piirkonna töö?

Peamiselt korraldab tegevust piirkonna juhatus. Juhatuses on meil kaks vallavanemat – Raimu Aardam ja Jüri Saar. Raimu juhib ka Saaremaa Omaavalitsuste Liitu. Arne Lember on Laimjala vallavolikogu esimees. Sekretär on Önnela Raim, kes töötab Kuressaare väikelastekodus. Juhatuse liige Tõnu Veldre juhib Saaremaa vanimat mittetulusühingut, Saaremaa Muinsuskaitse Seltsi. Jaak Oks on Leisi külaliikumise eestvedaja. Jüri Mitt toimetab Sõrves ja mina olen Kuressaare linna sotsiaalkomisjoni esimees. Riigikogu esindab meie juhatuses Kajar Lember. No ja tema esindab meid Riigikogus ikka ka.

On kaks peamist suunda. Esiteks, tagada, et erakonna aktiivsed liikmed saaksid käia võimalikult palju koolitustel, mida erakond ka viimasel ajal päris palju korraldab. Teisalt, korraldada üritusi maakonnas. On traditsioonilised üritused nagu naistepäevaegne kringlite jagamine ja suvel meie enda korraldatud suvepäevad. Samuti on meil traditsiooniline aastavahetusel kokkusaamine.

Millised on Saaremaa sotside eesmärgid kohalikel valimistel?

Igas omavalitsuses peaks olema meie kandidaate. Tõsi, oma nimekirjaga

FOTO: ERAKOGU

Vasakult aktiivsed saarlased Enda Pormann, Lia Hanso ja Jaanis Prii piirkonna tuleviku teemadel arutlemas.

Saaremaa piirkond

Liikmeid: 81

Osakondi: Pihla ja Torgu

Sotsid Saaremaa omavalitsustes: Oleme esindatud Kuressaare, Kihelkonna, Pihla, Põide ja Laimjala volikogus. Meie ridades on kaks vallavanemat ja üks volikogu esimees

Esindus Riigikogus:

Kajar Lember. Samast piirkonnast aga veel ka Neeme Suur ja Kalev kotkas, keda loeme ka oma meesteks.

Mis nende eesmärkide saavutamiseks juba toimub?

Kindlasti tähendab osakonna loomine esimest suurt sammu konkreetsetes omavalitsuses. Samuti inimeste koolitamine.

Kas lähiajal on tulemas ka mõni suurem piirkonna üritus?

14. detsembril toimub piirkonna üldkogu ja jõulupidu. Üldkogul valime ka uued juhtorganid.

Oleme proovinud sättida nii, et üritused ei toimu ainult Kuressaares, vaid üle kogu saare. Seekord saame kokku Laimjala rahvamajas. Loodame seal peatselt ka osakonna moodustada. Laimjala ja Põide kandis on aktiivseid erakonnaliikmeid, Arne Lember on Laimjala volikogu esimees, Andres Hanso esindab sotsi Põide vallavolikogu ja on seal sisuliselt opositsiooni liider.

Kuidas kohalikud sotsid piirkonnatöös kaasa saavad lüüa?

Kõik abi ja aktiivne kaasalöömine on teretulnud. Meil on päris hea võrgustik, kus erakonnaliikmed on aktiivsed seltsi- ja kogukonna tegelased. Ei saa märkimata jätta ka noori, kes on aktiivsemaks muutunud. Oli periood, kus noored olid meil lausa varjusurmas.

Mille poolest erineb Saaremaa teistest Eesti maakondadest?

Saaremaa on meretagune maa, mis muudab näiteks erakonna üritustel osalemise omaette ettevõtmiseks. Tartus üldkogul käimine tähendas 18 tunnist päeva. No ja arvatavasti oleme eriline ka selle poolest, et Riigikogu valimistel on Saaremaa, Hiiumaa ja Läänemaa üks piirkond. See nõuab kolme maakonna koostööd. Siin on kujunenud traditsioon, et korraldame nende kolme maakonna sotside ühiseid suvepäevi. Nii on see minu mäletamist mööda juba seitsmendat aastat. Tõsi, esimesed aastad käisid koos vaid saarlased ja hiidlased. Kokkusaamine käib külakorda. Sel suvel oli kord saarlaste käes. Tegime selle peaaegu välismaal, Sõrve turismitalus. Seal ju Läti vaid paarikümmend kilomeetrit ja Rootsi suurimale saarele Gotlandile vähem kui kontinentaal Euroopa lähimasse punkti, Virtsu.

Millised on suurimad mured Saaremaal ja kuidas kohalikud sotsid nendega toime plaanivad tulla?

Suur mure on väljaränne. Inimesi jääb saarel üha vähemaks. Minnakse välismaale või Tallinna, sest saarel ei ole huvitavaid ja tasuvaid töökohti. Riik on paljud ametkonnad saarel koondanud ja seetõttu on head spetsialistid tööta jäänud. Turism on traditsiooniline ettevõtlus, aga ainult sellega ei ela.

Ettevõtjale on probleem ka ühendused. Parvlaeva ehk praami ühendus on uute laevade valmimisega läinud pare-

Sotsiaaldemokraadid peavad oluliseks tarkade töökohtade loomist saarel.

maks, aga see, et iga väiksemgi asi on vaja laevaga kohale tuua, teeb tootmise kallimaks.

Sotsiaaldemokraadid peavad oluliseks tarkade töökohtade loomist saarel. Näiteks see, et Tallinna Tehnikaülikoolil on Kuressaares oma kolledž. See on suur asi. Aga siin on võrratult rohkem võimalik ära teha. Näiteks naabersaarel Gotlandil on küll püsiasukaid ka poole rohkem, aga Gotlandi Ülikoolis õpib 6384 tudengit. On 110 õppejõudu, neist üheksa professorit. Märksõna on neil e-õpe.

Millised on suurimad sotside eestvedamisel tehtud algatused Saaremaal?

Seda on raske öelda. Saaremaa ei ole üks omavalitsus. Oma väikseid võite on mitmes vallas. Kui natuke nalja sisse tuua, siis viimane suurem asi, kus sotsid kaasa löid, oli kuningas Kirilli tagasikutsumine Torku.

Kas sotside toetajaskonnal on Saaremaal kasvuruumi?

Kindlasti on. Aeg näitab, kui suur see kasvuruum on. ■

Kuressaare linnas läheme kindlasti välja oma löögijõulise võistkonnaga.

kõikjal välja minna ei suuda ja see ei ole ka omaette eesmärk. Oma nimekirjaga või meie inimeste kokku pandud nimekirjadega peame välja minema vähemalt pooltes omavalitsustes. Kuressaare linnas läheme kindlasti välja oma löögijõulise võistkonnaga.

FOTO: ERAKOGU

Helerin leiab, et ellu tuleb suhtuda positiivselt ning siis ei olegi vaja midagi karta.

Õige saarlane armastab merd ja kadakaid

Saare naine **Helerin Salu** kasvatab loomi ja köögivilju.

Igapäevategemistest puhkab aga kangastelgede taga või joogamatil.

Helerin igapäevatöö näeb välja selline, et üks nädal on ta tööl oma väikeses maapoes ja teisel nädalal toimetab kodus loomadega. "Nimelt on mul väike loomakasvatus, mõned lambad, jäneseid ja kanad," täpsustab naine, kes suvel väikesel aiamaalapid ja kasvuhooned ringi toimetab.

"Olen seda meelt, et kui sul on vähegi võimalust, siis tuleks omale söögiks kõik ise kasvatada," tutvustab Helerin oma suhtumist toitu.

Lisaks loomade ja taimedega tegelemisele möödub palju Helerin ajast ka kaupluses. Sealse töö parimaks osaks

peab ta inimestega suhtlemist, sest see talle tõesti meeldib.

Helerin pere pühapäevahommikud algavad enamasti pannkoogilõhna peale ärgates. Kui ema Helerinil just töö nädal pole, siis alustab ta hommikut pannkooke küpsetades ning naudib neid pere keskel kuuma teega. Seltskonda pakkumas kass ja vallatu takiskoer.

Aga hoolimata sellest, kas on töönädal või mitte, ei möödu ükski tema päev ilma väikese šokolaadita.

Selleks, et tänapäevasest kiirest elutempost korraks välja tulla ja hinga tõmmata, on naine enda jaoks vii-

masel ajal avastanud jooga. "Joogas saab korraks aja maha võtta ja lõõgastuda," peab Helerin seda väga vajalikuks.

Lisaks tegeleb ta väikest viisi ka käsitööga. "Koon kangastelgedel kaltsuvaipu, mille tegemiseks kipub küll aega väheks jääma," nendib ta.

"Kui mõni raamat kätte juhtub, siis on see pigem erialane teos," selgitab ta, et just ajapuuduse tõttu pole tal ka viimasel ajal olnud mahti raamatuid lugeda.

Kui aga aega on, peab Helerin heaks võimaluseks panna autole haagissuvila taha, võtta pere kaasa ja sõita möö-

Nimi: Helerin Salu

Haridus: kesk-eri

Töö: eraettevõtja

Pere: abielus, kaks last

Hobid: käsitöö, jooga

Lemmiktsitaat:

"Probleemi lahendamine muutub palju lihtsamaks, kui mõtlete probleemile kui väljakutsele.

Positiivne suhtumine probleemidesse annab teile vältimatult rohkem energiat."

Donald J. Trump

da kaunist kodumaad ringi. Ning seda hoolimata aastaajast.

Kui küsida Helerinilt, mida ta oma kodukandi juures kõige enam armastab, kõlab ilus vastus: "Nagu õige saarlane ikka: merd ja kadakaid."

Helerinil sõnul on teda elus kõige rohkem inspireerinud vanemad. Kuigi naine peab ennast enesekriitiliseks, ei karda ta mitte midagi. "Mul ei ole hirmusid, iga olukord või asi on lahendatav, ellu tuleb suhtuda positiivselt," teatab ta rõõmsalt.

Siiski on asju, mis ka Helerin melle nukraks teevad. Kui anda talle võimalus, midagi nüüd ja kohe Eesti elus muuta, siis peataks ta maapiirkondade tühjenemise.

Ta leiab, et elu säilimiseks maapiirkondades peavad lähedal olema võimalused haridusele, arstiabile, spordi ja kultuuriga tegelemisele. "Tähtis on, et maal oleks rohkem ettevõtlikke inimesi, nii töökohtade loomisel kui ka kohaliku elu edendamisel," teab Helerin omast käest.

"Kui riik tagaks Saaremaa konkurentsi võime kvaliteetse transpordihendusega mandriga, siis aitaks see soosida

Tähtis on, et maal oleks rohkem ettevõtlikke inimesi, nii töökohtade loomisel kui ka kohaliku elu edendamisel.

töökohtade tekkimist ning arendada ja säilitada praeguseid ettevõtteid," pakub naine välja loogilise lahenduse.

Käesoleva aasta alguses sotsidega liitunud naine kandideeris SDE nimekirjas tegelikult juba 2005. aastal ja sai ka volikokku. Ta usub, et nüüd on Eesti sotsiaaldemokraatia jaoks valmis. ■

Triin Toome

Sotsiaaldemokraadi peatoimetaja

Sügisel valisid vanemad sotsiaaldemokraadiid endale uued juhid, kelle kontaktandemed leiad siit

VSD juhatuse liikmed

President

Arvo Mesikepp
56 353 458

Asepresident

Endel Namsing
5 082 423

Asepresident

Ene Tomberg
5 073 490

Asepresident

Arno Arukask
5 278 779

Asepresident

Paul Lettens
55 505 098

Peasekretär

Heljo Pikhof
5 119 637

SDE juhatuse liige

Rein Karemäe
5 024 822

Sekretär

Kaja Must
56 626 606

Sekretär-koordinaator

Maie Lind 53 908 639

L-Eesti koordinaator

Sirje Kaur 58 417 373

VSD piirkondade esimehed

Harju

Anne Vahemäe
5 175 422

Ida-Viru

Tatjana Fedorenko
5 184 368

Jõgeva

Herbert Sulg
55 682 832

Järva

Aleksander Parman
5 121 016

Läänemaa

Maie Kram
5 092 873

Lääne-Viru

Terje Tomperk
53 705 969

Põlva

Eha Kaha
5 140 331

Pärnu

Helga Mitt
5 510 542

Rapla

Anne Raadik
56 473 511

Saaremaa

Endla Prii
53 866 041

Tallinn

Kalle-Kaupo Murakas
53 307 270

Tartu

Raimo Sule
53 414 592

Valga

Anne Viira
53 313 081

Viljandi

Ruuben Rahumets
5 538 429

Võru

Sirje Vois
5 063 684

FOTO: 4x SDE

25. novembril toimunud SDE üldkogul valisid ligi 600 delegaati erakonna esimeheks tagasi Sven Mikseri. Peasekretäriks kinnitati Indrek Saar.

Üldkogu delegaadid valisid järgnevas kaheks aastaks Sotsiaaldemokraatliku Erakonna aseesimeesteks riigikogu liikmed Andres Anvelt, Jevgeni Ossinovski, Heljo Pikhofi ja Karel Rüütli.

Erakonna esimehena jätkav Sven Mikser andmas oma panust juhtorganite valimisse.

Marju Lauristin loobus kandideerimast erakonna juhatusse, aga annab oma panuse programmi- ja põhikirjatoimkonnas.

Üldkogule pani punkti noorsotside lõbus ühispidamine

Juhatus

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna juhatusse kuulub 21 liiget, esimees, neli aseesimeest, peasekretär ja üldkogul valitud juhatuselise liikmed. Juhatuselise volitused kestavad kaks aastat.

Juhatuselise ülesandeks on võtta erakonna nimel vastu poliitilisi otsuseid ja avaldusi, esindada erakonda suhetes teiste erakondadega, esitada ettepanekuid ja seaduseelnõude algatusi erakonna Riigikogu fraktsioonile ja erakonda Vabariigi Valituses esindavatele ministritele ning kõik ülejäänud, mis on määratletud seaduse, erakonna põhikirja jt normatiivaktidega. Juhatuselise tööd juhib erakonna esimees.

Sven Mikser, Indrek Saar, Andres Anvelt, Jevgeni Ossinovski, Heljo Pikhof, Karel Rüütli, Vadim Belobrovstsev, Tõnu Ints, Rein Karemäe, Kalvi Kõva, Helmen Kütt, Reet Laja, Kajar Lember, Lauri Läänemets, Marianne Mikko, Eiki Nestor, Ivvari Padar, Urve Palo, Maris Sild, Stanislav Tšerepanov, Rannar Vassiljev

Revisjonitoimkond

Revisjonitoimkonna põhiülesanne on üldkogu, volikogu ja juhatuselise otsuste täitmise kontrollimine. Vähemalt kord aastas revideerib toimkond erakonna ja piirkondade rahaliste ja muude vahendite laekumist ning kasutamist.

Sirje Kaur, Ljubov Jelissejeva, Tamara Luigas, Karl Kirt, Mati Kanarik.

Programmi- ja põhikirjatoimkond

Toimkond valmistab ette ja esitab üldkogule vastuvõtmiseks erakonna programmi ning põhikirja muudatused, töötab välja erakonna valimisprogrammi Riigikogu ja kohalike omavalitsuste valimistel. Praegune toimkond on valitud SDE üldkogul 25. novembril 2012. aastal.

Marju Lauristin, Jaak Allik, Hannes Rumm, Anto Liivat, Jaak Juske, Elis Tootsman, Rein Org, Paul Lettens, Urve Nõu

Valimistoimkond

Valimistoimkond valmistab ette ja viib läbi kõik erakonna üldkogu ja volikogu koosolekutel toimuvad valimised, sisevalimised ja teeb teatavaks valimistulemused ning määrab vajadusel asendusliikmed.

Katrin Lugina, Kaja Must, Eve Kislov, Valeri Volkov, Triin Toomesaar, Lii Teär, Katre Kikkas.

Aukohus

Aukohus vaatab läbi protestid liikmeskonnast väljaarvamise kohta ning lahendab muid liikmetevahelisi vaidlusi, mis on tekkinud põhikirja või programmi alusel.

Raigo Jahu, Kerttu Sikka, Jaan Õunapuu.

Euroopa sotsid uuenemas

Indrek Saar
SDE peasekretär

23.novembril said Londonis kokku Euroopa sotsiaaldemokraatlike erakondade (PES) peasekretärid, et jagada omavahel infot ja kogemusi hetkeseisust ja tulevikuplaanidest. Oli hästi läbi mõeldud, tihe ja tõine päev.

Hetkeolukord sotsiaaldemokraatide osalusest valitsustes näitab endiselt madalseisu, aga viimane aasta on toonud selge positiivse suuna. Veelgi optimistlikum näeb välja 2013. aasta prognoos.

Seekord ei hakka ma siiski statistika ja ennustamisega põhjalikumalt tegelema, vaid räägin pigem erakodades endis toimuvast. Ja see, mis käsil, on rõõmustav.

Majanduskriisiga võimendunud „sotsiaaldemokraatia kriis“ on meid korralikult raputanud ja sundinud tegelema sisekaemusega. Opositsioonis olek omakorda on võimaldanud selleks ka aega ja valdav osa PES liikmeserakondadest on vähemal või suuremal määral uuenemisprotsessis. Meie sõsarate lähtepositsioonid ja tavad on muidugi kõigil veidi erinevad, aga üldistusruumi on.

Kõige läbivam teema on kaasaegse osalusdemokraatia toimimine. Eelmisel sajandil paika loksunud struktuurid ja suhtluskanalid toimivad järjest puudulikumalt. Seega käib uute võimaluste otsing kõikjal. Üldine tõdemus on, et usaldus suurte institutsioonide s.h. vanamoodsate jäikade erakonnastruktuuride vastu kahaneb.

Oodatakse järjest enam vahetut suhtlust üksikisiku tasandil. See tähendab, et initsiatiivi olemasolust kohalikus kogukonnas sõltub järjest enam. Kuidas seda leida ja motiveerida, on siinkohal võtmeküsimuseks ja on selge, et seda ei saa asendada palgaliste armeeaga. Seega tuleb pöörduda

FOTO: PES

Tõise päeva lõpuks kogunesid Euroopa sotsiaaldemokraatlike parteide peasekretärid perepildile.

da tagasi erakonna kui MTÜ olemuse juurde - see on vabalt kogunenud mõttekaaslaste ühendus, mitte äriühing. MTÜ jõud on motiveeritud vabatahtlikkuses, mitte rohkearvulistes palgatud professionaalides.

Oli äratundmisrõõmu nii probleemi teadvustamise kui ka erakonna poolt pakutava kaasamõtlemise võimaluse, koolituse ja treeningu järjest suurema väärtustamise koha pealt. Ja kuigi on selge, et iga riik ja era-

kond on veidi erinev ja seepärast ei ole liiga palju mudeleid, mida üks ühele üle saaks võtta. Teadmine ühisest mõttesuunast ja võimalusest ideid näpata, on igati julgustav ja lootust lisav. ■

Sooline tasakaal(utus?) erakonnas

Erakonna soolise tasakaalu olukorda uurisid Hille Hanso ja Pirjo Turk

Käesoleva aasta augustist novembrini viis Sotsiaaldemokraatlik Erakond läbi soolise tasakaalu alase konsultatsiooniprojekti. Et teada saada, milline on erakonna liikmete teadlikkus ja suhtumine soolisesse võrdõiguslikkusesse ning soolise tasakaalu edendamisse, intervjueriti 29 SDE juhtfiguuri ja korraldati liikmete seas anonüümne online-küsitlus, millele vastas 536 inimest.

Põhjalikumad teadmised

Uuringust selgus, et SDE liikmete teadlikkus soolise võrdõiguslikkuse teemast on põhjalikum, kui keskmisel Eesti elanikul. Samas on selles valdkonnas veel palju ka arenguruumi. Teadmatus valitses selles osas, et teema puudutab ka mehi.

Teadlikkuse suurendamise vajadusele viitab ka asjaolu, et väheste erinevaid eluvaldkondi puudutavate teemade puhul osatakse näha seost soolise võrdõiguslikkusega.

Näiteks leiti, et perevägivald on küll soolise ebavõrdsusega seotud, aga vaesust oskasid selle teemaga seostada vähesed. Ometi võib statistikale tuginedes öelda, et mehed ja naised kogevad vaesust erineval määral ning ka nende vaesusesse langemise põhjused on erinevad.

Kõige olulisemateks probleemideks, millega tegeleda, peetakse SDE liikmete poolt soolist palgalõhet, naistevastast vägivalda, meeste madalat keskmist eluiga, naiste vähest esindatust poliitikas ning naiste suuremat koormust seoses koduste tööde ja laste ning omaste eest hoolitsemisel.

Teema on oluline

Küsitlusele tuginedes võib aga öelda, et enamuse naiste (87%) ja enam kui poolte meeste (63%) meelest on oluline, et erakond keskenduks meeste ja naiste võrdsate võimaluste, õiguste, kohustuste ja vastutuse probleemidele. Tuginedes intervjuutulemustele võib öelda, et erakonna juhtidelt oodatakse otsust, kas kuulutada soolise tasakaalu teema olulise tähtsusega teemaks.

Teemad, mis puudutavad soolise võrdõiguslikkuse edendamist ühiskonnas üldisemalt leiavad suuremat poolehoidu, kui erakonna sisesed soolist tasakaalu puudutavad küsimused. Üle poole ehk 63% SDE liikmetest leiab, et naiste aktiivsem osavõtt poliitikast on vajalik eeskätt erinevate huvide paremaks esindamiseks.

Samas erakonna struktuuris pidasid suuremat naiste osakaalu vajalikuks üle poole naistest ning ca viiendik meestest.

SDE liikmetelt uuriti ka, kuivõrd oluliseks peetakse erakonna eesmärki saavutada kõigis erakonna esinduskogudes ühe sugupoole esindajate hulgas vähemalt 40% osakaal. Üldine seisukoht oli vastajate poolt soosiv, kuid pooled mehed olid seda meelt, et see erakonna eesmärk pole niivõrd oluline.

Tõmbelukuprintsiibi ehk mehed-naised vaheldumisi kasutamist valimisnimekirjades pidasid väga oluliseks järgida ligikaudu kolman-

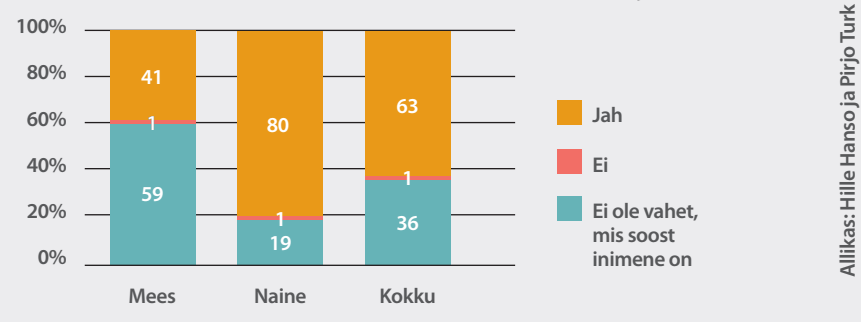
diikuse valdkonnast kasvaks ning samuti oskus seostada erinevaid valdkondi soo aspektiga, tuleks liikmeid nendel teemadel veelgi enam koolitada.

Kuna küsitlusest selgus, et soolise võrdõiguslikkuse alasel koolitusel on siiani rohkem käinud naised, siis tuleks koolitusele kaasata eelkõige otsustuskogude meessoost liikmeid. Soovitav oleks leida koolitajad väljastpoolt erakonda või välisriigist. Kuna teemat tajutakse mõningal määral emotsionaalsena, oleks hea sellest teemast teada saada läbi neutraalse, teaduspõhise lähenemise.

Oluline on, et sel teemal kõneleksid nii mehed kui naised koos ning toodaks välja mõlemast soost inimeste erinevaid probleeme ühiskonnas.

Samuti on võimalik konsultatsiooniraportist lugeda soovitusi, kuidas naisi rohkem valimisnimekirjadesse värvata ja potentsiaalseid kandidaate toetada. Kolmandaks on konsul-

Kas naiste aktiivsem osavõtt poliitikas on vajalik?

Allikas: Hille Hanso ja Pirjo Turk

dik vastajatest (32%). Ka siinkohal olid naiste ja meeste arvamustes suured lahknevused – tõmbelukuprintsiipi pidas väga oluliseks 47% naistest ja 13% meestest. Ülejäänud vastajad olid aga seda meelt, et SDE ei peaks järgima tõmbelukuprintsiipi.

Kuidas edasi toimida?

Konsultatsiooniprojekti tulemusena tehti erakonnale ka mitmeid soovitusi, kuidas soolise võrdõiguslikkuse valdkonna edendamisega edasi minna. Et teadlikkus soolise võrdõigus-

tatsiooni aruandes mitmeid soovitusi, kuidas organisatsiooni tööd veelgi efektiivsemaks teha läbi liikmete rahulolu tõstmise.

Konsultandid nõustuvad intervjueritavaga, kes ütles, et lisaks organisatsioonisisestele muudatustele sobiks SDE-le olla esimene erakond Eestis, kes alustaks seadusloomes soolise võrdõiguslikkuse mõõtmise arvestamisest. Selleks on olemas piisav teadlikkus, erakonna toetus ning eristaks erakonda teistest maailmavaateliselt.

Uuringu lõppdokumendiga tutvumiseks pöörduda erakonna peakontori poole. ■

PES Women tahab naiste suuremat osalust otsustamisel

Marianne Mikko
PES Women juhatuse liige

Olen PES Women'i juhatuses mitmendat korda ja pean tunnistama, et aasta aastalt jäävad ikka ühed ja samad teemad meie võitluse keskmesse, naiste suurem osalus poliitikas, võitlus naistevastase vägivaldaga, tööpuudusest tulenev naiste vaesumine, naiste pensioniprobleemid, töö- ja pereelu ühitamine.

Sellel sügisel toimunud PES Women konverentsi teema oli seotud noorte naiste tööpuudusega. Ülemaailmse majanduskriisi olukorras oleme me sotsiaaldemokraatidest naistena juhtinud tähelepanu sellele, et suurimad kannatajad on naised. Oleme viidanud üksikemade ja rahvusvähemuste hulka kuuluvate naiste kehvale võimalusele tulla finantskriisist välja võitjana.

Juhime pidevalt tähelepanu sellele, mida rohkem on poliitiliste otsuste langetamise juures naisi, seda inimlikuma näoga on ühiskond. Sestap on PES Womeni jaoks iseenesest mõistetav asi sookvootide teema. Seda nii parteide nimekirjades kui ka ettevõtete juhtkondades.

Meie meelest astus Euroopa Komisjoni konservatiivist volinik Viviane Reding nõudega börsiettevõtete nõukogudes 40% naisi vaid pool teed. Seesama direktiivinõue peaks puudutama ka juhatusi. Norra kogemus on, et mida rohkem on ettevõtete juhtkondades naisi, seda konkurentsivõimelisem on majandus tervikuna.

Mis aga puudutab nõ tõmbeluku-mõtet parteide valimisnimekirjade puhul, siis PES Womeni seisukoht ühtib Women's Lobby pariteetsusnõudega. Naised meestega vaheldumisi tähendab võrdset kohtlemist ja seda, et valija saab võrdselt valida meeste ja naiste vahel. See on aus mäng ühelt poolt ja ühtlasi lõppmäng müüdile "naised valivad mehi". ■

Teated

Kagu-Eesti uusaastapidu

Aeg: 11. jaanuar 2013
Koht: Võrumaa Toidukeskuse II korruse saal
(Koidula 7, Võru)
Osalustasu: 5 €
Eelregistreerimine kuni 8. jaanuar 2013
ja täpsem info: 7 300 540 või
anne.aleksejev@sotsdem.ee

Natuke nalja

Ööistungilt räsituna koju jõudnud rahvasaadiku võttis vastu sõja-kalt meelestatud abikaasa. Saadikule esitati hulk küsimusi, nii selle kohta, kust ta tuleb kui ka selle kohta, kuidas ta välja näeb ja mida ta üldse mõtleb.

Sellele järgnesid abikaasa kommentaarid ning siis tegi suu lahti ka parlamendi liige: “Ma saan aru, et küsimuste ja sõnavõtu voor on läbi. Kas ma lähen kohe magama või Sa võtad enne seda ka kümme minutit vaheaega?”

*

Riigikogu rahanduskomisjon arutab riigieelarvet ja ei saa kuidagi tu-lusid-kulusid kokku. Siis teatab komisjoni esimees, et majandusminis-ter on otsustanud tõsta sagedustasu ja sealt tuleb päris mitu miljonit. Keegi küsib, et mis tasu see veel selline on? Ja keegi ei tea. Piinlik-ku teadmatusse puistab keegi lause - ju seda maksavad need, kes liiga sageli kodus käivad. Teine jälle vaidleb vastu, et ilmselt on hoopis vastupidi.

*

Mis toimub ministriga, kellel on kiire ja ta on ummikus? Muutub bussiks.

Külma ilma ehmatus Hannese moodi
Lööb nina lahti ja tõstab tuju

Ajad õli potis või kõrgema äärega pannil kuumaks. Lisad rohelse karripasta ning tõrtsu krevetipastat, mille lased lihtsalt kuumaks, segad. Siis paned juurde sibula, küüslaugu, sidrunheina ning laimilehed. Vähendad pisut kuumust, segad ja lased as-jal küpseda. Paned juurde viilutatud tsilli. Valad peale pool purgitäit kookospiima. Võib lisada natuke vett.

Ootad pisut (avad hea külma valge veini ja võtad lonksu). Kui kookospiim ja muu kraam on kuum, lisad kanarinna. Toit küpsneb kuni kanatükid on valgeks tõmmanud ja tooreid kohti pole. Lisad ülejäänud kookospiima. Võtad lonksu veini. Lisad haki-tud ingveri. Keerad tule maha ja lased maitsetel tõmmata. Enne serveerimist paned kaunistuseks toidule peale Tai basiilikut või lihtsalt basiilikt.

Serverid kas keedetud pikateralise riisi või Tai riisiniuudlitega.

Maailmarändur Hannes Hanso ei pelga reisides kohalikke toite.

- Ained**
- 3-4 küünt küüslauku, purustatud, sest siis tulevad õlid välja
 - 1 sibul, lõigatud suht suurteks tükkideks
 - 1 vars sidrunheina
 - 3-4 laimilehte
 - 1 punane tsillikaun, viilutatud
 - 1 supilusikatäis peeneks hakitud ingverit
 - Värske basiilik
 - 1 supilusikatäis kalaõli
 - 3 supilusikatäit rohelist Tai karripastat – see on vürtsikas kraam, kes tahab võib vähem panna. Rohkem võib ka.
 - 0,5 teelusikatäit krevetipastat
 - 400-500 grammi kanarinda, mis on lõigatud suupärasteks kuubikuteks
 - 1 purk kookospiima (seda tuleb enne segada, et mass oleks ühtlaselt vedel)
 - 2-3 supilusikatäit toiduõli

Ristsõna

	Lennu-firma	Maakonna tsariaegne nimetus		Phnom ... (Kambodža pealinn)	Anno Domini	C naaber	Näitleja	Sõidulaud		2 x täht	Riigikogu SDE fraktsiooni ase-esimees
Spordiklubi			SDE volikogu juhataja ... Sotsiaal-demokraa-did						Ristsõna Tagasi-, enne-		
Eesti riigi-sekretär (eksilis) 1971-1990 ... Ruusa						Aafrika sorgo Tähtis					
USA näitleja ... Penn					Suusa-treener Lind					Amper Isane lammas	
	Astma-haige abivahend Mingi õpe-tuse kindel pooldaja										
Magamis-koht			Paapua ...Guinea V.-Kreeka kindlus					Rhode Island Pealinn Aasias			Pink
500.		Eeskuju, mudel Raud (soome k.)						Madalat kasvu hobune Juurdekasv			
Eremit					Ürgaeg Üleannetu				Aktsiaselts Vinnid		
Laske-moona transporti-misvahend											
Trade Union			Preesens Vahialune							Ehk Eesti keel	
	Linn Reservee-rimine					Oomen Kaalium					N naaber
Kadrioru loss on ...stiilis ehitis								Sisalik			
Reaumur		Eesti Lennu-akadeemia Suutlikkus sihikindlalt püüelda									
Algus või eesosa				Siimens Sloveenia maakood							
Rahvus-sotsialist					Asustatud koht						
Helilooja											
Hõim, rahvas, rahvus											
Punane ... (endine tehas Tallinnas)				Uraan Ohmu		Metafoonia	Võllapuu	Null	Viik males	...meeter	
Järjest. tähed			Situatsioon Tundlik, õrn								Ida-saksase hüüdnimi
Hobust sõnadega tagant sundima								Elektrooni-kafirma Toidukaart			
Vaimne juht, õpetaja				Loom Lund University							
	Jää-purjekas SDE liikme-tevaheliste vaidluste lahendaja			Teener Kolmas ... ehk vabakond						Väävel loonide vahetamise võimega aine	
Aasta		Liharoog Kreeka kõrgeim jumalanna					Nõnda Eba-, vale-				Küsisõna
Endast liiga palju pidav					Tallinna Pedagoogi-kaulikool Sihtasutus				Okay Põhja-Ameerika hokilliga (tühend.)		
Vormikook						Sünnipäev (slängis) Taevatäht (inglise k.)					
Olümpia-rekord			Nivoo CIA (eesti k.)					si-diees Benjamin			
Atmosfää-rinähtus					Tunnustust vääriv Laisik						Laupäev
T naaber		Ülbe ja edev (linna)-nooruk piano								Teelusikas	
Linn Belgias				Raud (inglise k.)							